

DECIZIE

02 octombrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Mihail Solonari, reprezentat de avocatul Petru Ursu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Munteanu împotriva lui Mihail Solonari, Olga Solonari și Valentina Solonari privind încasarea datoriei și penalității de întârziere,

împotriva încheierii din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Petru Ursu, în interesele apelantului Mihail Solonari, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel,

c o n s t a ț ă :

La 12 iulie 2018 Evgheni Munteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Solonari, Olga Solonari și Valentina Solonari, modificată pe parcursul examinării cauzei, solicitând încasarea împrumutului bănesc în mărime de 24 000 de euro, penalitatea de întârziere în mărime de 331 412,80 lei, a dobânzii de întârziere în mărime de 28 146,05 de lei, taxa de stat în mărime de 24 940 de lei și cheltuielile de asistență juridică.

Prin hotărârea din 13 martie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, s-a admis integral acțiunea înaintată de Evgheni Munteanu.

S-a dispus încasarea, în mod solidar de la Mihail Solonari, Olga Solonari și Valentina Solonari în beneficiul lui Evgheni Munteanu suma de 24 000 euro, cu titlu de împrumut, echivalentul în valuta națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la momentul executării hotărârii, suma de 331 412,80 lei, cu titlu de penalitate de întârziere, suma de 28 146,05 de lei, cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 24 940 de lei, cu titlu de taxă de stat, suma de 6295,80 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată și suma de 20 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Manifestând dezacord cu hotărârea primei instanțe, la 01 aprilie 2019 avocatul Petru Ursu, în interesele lui Mihail Solonari a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 07 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Petru Ursu, în interesele apelantului Solonari Mihail, comunicându-i că necesită să prezinte în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 18 705 lei, cu acordarea termenului de 10 zile din momentul recepționării încheierii să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă.

S-a informat apelantul despre urmările art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării și nelichidării neajunsurilor indicate în încheiere în termenii stabiliți.

Prin încheierea din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Petru Ursu, în interesele apelantului Mihail Solonari, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău emisă la data de 07 mai 2019.

La 04 iulie 2019 Mihail Solonari, reprezentat de avocatul Petru Ursu, a declarat recurs împotriva încheierii din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea spre rejudecare problema primirii cererii de apel de către Curtea de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a indicat că încheierea din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău o consideră neîntemeiată și posibil de a fi casată, așa cum instanța de apel a interpretat vădit eronat și extensiv defavorabil, atât prevederile art. 368 alin. (1), cât și dispoziția art. 369 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, sancționând ilegal accesul liber la justiție a apelantului Solonari Mihail prin înștiințarea de către curtea de apel doar a reprezentantului, deși legea procesual civilă, indică în mod obligatoriu că, dreptul instanței de apel de a restitui cererea de apel interveni în cazul în care apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Indică că instanța de apel era obligată să acorde apelantului, și nu oricărui alt participant, inclusiv reprezentantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Însă la caz încheierea de a nu da curs a fost expedită doar în adresa reprezentantului în interesele apelantului. Achitarea taxei de stat, cât și depunerea cererii de apel motivate, constituie o obligație procesuală mai întâi de toate a apelantului, dar nicidecum a reprezentantului său, fiind una opțională.

Menționează că cererea de apel poate fi semnată de apelant sau de reprezentantul său, dar aceasta nicidecum nu implică impunerea obligației de către instanța de apel ca despre neajunsurile stabilite în încheierea de a nu da curs cererii de apel să fie informat și să le înlăture doar persoana reprezentantului.

Specifică că reprezentantul apelantului Ursu Petru nu a recepționat nici o încheiere la 31 mai 2019, așa cum în perioada 30 mai 2019 – 02 iunie 2019 se afla în Republica Grecia, astfel concluzia instanței privind recepționarea încheierii de către avocat este eronată. La fel nici apelantului nu i s-a comunicat încheierea de a nu da curs or, în privința ultimului a fost dispusă aplicarea măsurii de arest și anunțare în căutare, dânsul fiind din toamna anului 2018 în Federația Rusă în spital cu soția care este bolnavă, fapt cunoscut cu certitudine de către Curtea de Apel. Astfel, concluziile instanței de apel privind restituirea cererii de apel sunt eronate.

Invocă că prezintă incertitudini și quantumul necesar al taxei de stat pentru cererea de apel înaintată or, potrivit încheierii de restituire din 18 iunie 2019 s-a indicat suma

de 18 705 lei, însă instanța de apel nu a luat în considerație că taxa de stat pentru cererea de apel se achită în cuantum de 75% din taxa calculată din suma contestată, iar potrivit hotărârii primei instanțe s-a indicat că valoarea acțiunii se va încasa în mod solidar de la Solonari Mihail, Solonari Olga și Solonari Valentina, respectiv un singur apelant urma să achite a treia parte din suma de 18 705 lei, dar nicidecum întreaga sumă.

A menționat că la 27 iunie 2019 când a prezentat instanței de apel dovada taxei de stat și cererea de apel motivată, a fost informat că cererea de apel a fost restituită.

În conformitate cu art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 18 iunie 2019 și expediată în adresa participanților la proces la data de 20 iunie 2019 (f.d. 207, vol. 1), însă confirmarea privind recepționarea încheierii recurate lipsește.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen la 04 iulie 2019.

Potrivit prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Mihail Solonari, reprezentat de avocatul Petru Ursu, neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din actele cauzei civile rezultă că la 01 aprilie 2019, Mihail Solonari, reprezentat de avocatul Petru Ursu, a depus cerere de apel preliminar împotriva hotărârii din 13 martie 2019 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central (f.d.193, vol.1).

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit.d), (1¹), (4) Cod de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul. Elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin încheierea din 07 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de avocatul Petru Ursu, în interesele apelantului Solonari Mihail, comunicându-i avocatului Petru Ursu, în interesele apelantului Mihail Solonari că necesită să prezinte, în cancelaria Curții de Apel Chișinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și probele invocate în susținerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 18 705 lei, acordându-se termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze

neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) Cod de procedură civilă.

S-a informat apelantul despre urmările art. 369 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării și nelichidării neajunsurilor indicate în încheiere în termenii stabiliți (f.d. 198-200, vol.1).

Încheierea instanței de apel din 07 mai 2019 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost expediată în adresa avocatului Petru Ursu, cu aviz de recepție la 28 mai 2019 (f.d. 201, vol. 1), încheierea fiind recepționată de către ultimul conform mențiunii din avizul de recepție la 31 mai 2019 (f.d. 202, vol. 1).

Prin încheierea din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Petru Ursu, în interesele apelantului Mihail Solonari, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău emisă la data de 07 mai 2019 (f.d. 204-206, vol.1).

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recurs, prin prisma respectării de către instanța de apel a normelor de drept procedural, Colegiul consideră că instanța de apel corect a restituit prin încheierea din 18 iunie 2019 cererea de apel depusă de către Petru Ursu, în interesele apelantului Solonari Mihail, pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel, expuse în încheierea Curții de Apel Chișinău emisă la 07 mai 2019.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat că partea apelantă, cunoscând că a depus încă la 01 aprilie 2019 doar apel nemotivat, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007) de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt ignorat de aceștia.

Colegiul reține că, termenul acordat de instanța de apel pentru înlăturarea neajunsurilor, care au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel, este unul imperativ or, în conformitate cu art.110 din Cod de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă actele cauzei, încheierea din 07 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 28 mai 2019 în adresa avocatului Petru Ursu, care a semnat și depus cererea de apel din numele lui Mihail Solonari, fiind împuternicit de ultimul conform mandatului avocațional din 01 august 2018 (f.d. 34, vol. 1), fiind recepționată la 31 mai 2019 (f.d. 202, vol.1). Necitând la faptul că apelantul cunoștea din care motive nu a fost dat curs cererii apel și indicațiile instanței de apel, apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea instanței de apel. Astfel aceștia nu au prezentat cererea de apel motivată și bonul de plată ce confirmă achitarea taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, termen apreciat ca fiind unul suficient și real.

Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentului precum că prin restituirea cererii de apel se îngrădește dreptul de acces la justiție, deoarece din materialele cauzei rezultă că instanța de apel a creat condițiile necesare prevăzute atât de legislația

națională cât și de cea internațională, asigurându-i apelantului posibilitatea de a-și valorifica efectiv drepturile sale procesuale.

Colegiul reține că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Instanța de recurs consideră ca fiind neîntemeiat și argumentul recurentului precum că încheierea de a nu da curs din 07 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu a fost recepționată nici de către apelantul Mihail Solonari, nici de către avocatul acestuia Petru Ursu, care se afla peste hotarele Republicii Moldova, și nu putea să semneze avizul de recepție or, din materialele cauzei se confirmă că cererea de apel nemotivată a fost semnată și depusă de către avocatul Petru Ursu, în interesele lui Mihail Solonari. În cererea dată avocatul a indicat sediul său xxxxxxxx, unde și a fost expediată încheierea de a nu da curs, fiind recepționată la 31 mai 2019 (f.d. 193, 201, 202, vol.1).

Argumentul că avizul de recepție nu a fost semnat de avocatul Petru Ursu, scrisoarea nefiind înmînată avocatului personal, nu poate fi reținut, așa cum instanța de apel a exercitat obligația pozitivă de a expedia la adresa corectă corespondența, iar avocatul avea obligația de a recepționa corespondența expediată în adresa indicată personal de acesta.

Aici Colegiul menționează și prevederile art. 105 alin. (5) Cod de procedură civilă, potrivit căruia, dacă părțile și alți participanți la proces sînt reprezentați de avocați, citațiile și înștiințările se expediază la sediul avocaților, recepționarea înlăturînd orice viciu de citare a participanților.

Corespunzător, Colegiul conchide că omisiunea exercițiului în termenul stabilit de instanță a obligației, este imputabilă apelantului și avocatului acestuia, lipsa diligenței devenind culpabilă și neopozabilă instanței de apel.

Totodată, Colegiul nu poate reține ca probă invitația specială pe numele lui Petru Ursu de a vizita Templul Sfînt pe Muntele Atos din 30 mai 2019, valabilă pînă la 02 iunie 2019 (f.d. 258-259, vol.1), deoarece aceasta nu confirmă plecarea avocatului Petru Ursu peste hotarele Republicii Moldova, cît și perioada absenței acestuia.

Colegiul va respinge ca neîntemeiat și argumentul privind neînmînarea încheierii de a nu da curs personal apelantului Mihail Solonari or, însăși avocatul a prezentat acte judecătorești ce confirmă că în privința acestuia a fost aplicată măsura preventivă, arestul preventiv, fiind anunțat în căutare. Totodată în cererea de recurs s-a indicat că Mihail Solonari din toamna anului 2018 se află în Federația Rusă în spital împreună cu soția, nefiind indicată vreo adresă concretă, unde instanța de apel ar fi urmat să expedieze corespondența pentru apelant.

Colegiul consideră neîntemeiat și argumentul recurentului privind mărimea taxei de stat ce urma a fi achitată la depunerea cererii de apel în mărime de 18 705 lei, or în cererea de apel preventivă, Mihail Solonari, reprezentat de avocatul Petru Ursu, a solicitat casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 13 martie 2019, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată (f.d. 193, vol.1). Astfel reieșind din prevederile art. 3 lit. j) al Legii taxei de stat, temeiul și obiectul acțiunii înaintate de către Mihail Solonari, instanța de apel corect a conchis că taxa de stat aferentă apelului declarat constituie 18 705 lei.

Instanța de recurs reamintește și prevederile art. 75 alin. (4) Cod de procedură civilă, potrivit căruia, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

De asemenea, colegiul reține prevederea legală privind obligația participanților la proces de a nu abuza de drepturile procedurale.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Buna-credință prezumă, că partea este obligată la intervale rezonabile de timp să manifeste diligență și să se intereseze de soarta dosarelor, despre care cunosc cu certitudine că se află pe rolul instanței cu participarea lor și să respecte termenele prevăzute de lege.

În această ordine de idei, este cert că neprezentând apelul motivat și bonul de plată a taxei de stat în termenul acordat de instanța de apel, apelantul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, urmînd să-și asume un rol activ în procesul în care este parte, valorificîndu-și drepturile prevăzute de lege.

Instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind restituirea cererii de apel în rezultatul nelichidării neajunsurilor este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, avînd în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Prin urmare, instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de avocatul Petru Ursu, în interesele apelantului Solonari Mihail.

Ținînd cont de cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ va respinge recursul cu menținerea încheierii din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Mihail Solonari, reprezentat de avocatul Petru Ursu.

Se menține încheierea din 18 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Evgheni Munteanu împotriva Mihail Solonari, Olga Solonari și Valentina Solonari privind încasarea datoriei și penalității de întîrziere.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh